

KÖZGAZDASÁGI ALAPISMERETEK (ÜZLETI GAZDASÁGTAN, ELMÉLETI GAZDASÁGTAN) ÉRETTSÉGI VIZSGA

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint (üzleti gazdaságtan, elméleti gazdaságtan)		Emelt szint (elméleti gazdaságtan)	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	15 perc	180 perc	20 perc
100 pont	50 pont	100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

Közgazdasági alapismeretek (Üzleti gazdaságtan)

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	nem programozható számológép; vonalzó.	NINCS	NINCS	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	NINCS	A témakörökhöz kapcsolható szemléltető - illusztráló anyagok tanári jegyzék szerint	NINCS	NINCS

Nyilvánosságra hozandó anyag nincs.

Közgazdasági alapismeretek (Elméleti gazdaságtan)

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	nem programozható számológép; körző; vonalzó.	NINCS	nem programozható számológép; körző; vonalzó.	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	NINCS	A részletes követelményekhez igazodó segédanyagok (pl. ábrák, grafikonok)	NINCS	A részletes követelményekhez igazodó segédanyagok (pl. ábrák, grafikonok)

Nyilvánosságra hozandó anyag nincs.

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Közgazdasági alapismeretek (Üzleti gazdaságtan)

Középszint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga

180 perc		15 perc
100 pont		50 pont
Feladatlap		Tematikus bemutatás
180 perc		
Választást, rövid választ igénylő feladatok	Számítást, bizonylatkitöltést, könyvviteli tételszerkesztést igénylő feladatok	
50 pont	50 pont	

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli feladatsor két feladatcsoportból (választást, rövid választ igénylő feladatok, és számítást, bizonylatkitöltést, könyvviteli tételszerkesztést igénylő feladatok) áll. A szerkezeti részekre bontás kizárólag a feladatok eltérő jellege miatt történik. A vizsgázó a rendelkezésre álló időkeretet szabadon használhatja fel az egy feladatlapon kiosztott két feladatcsoport megoldására.

Az írásbeli feladatok megoldásánál használható eszközök, amelyeket a vizsgázók hoznak magukkal: nem programozható számológép; vonalzők. A központi feladatlap tartalmazza a kitöltendő bizonylatokat és a használható számlatükört.

A választást vagy egyszerű rövid választ igénylő feladatok száma 6-10, egy-egy feladat több részfeladatból is állhat.

Lehetséges feladattípusok
1. Fogalmak felismerése, magyarázata
2. Ok-okozati összefüggések, eltérések, azonosságok
3. Célok és következmények megkülönböztetése
4. Eredmények értelmezése
5. Hiányzó elemek, kapcsolatok kiegészítése

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

- Választást, rövid választ igénylő feladatok aránya: 50%
- Számítást vagy bizonylatkitöltést vagy tételszerkesztést igénylő feladatok aránya: 50%

Tartalmi szerkezet

Az ismeretanyag kiválasztása a részletes követelmények középszinten meghatározott témaköreiben az előírt középszintű kompetenciákhoz kapcsolódik.

A választást, rövid egyszerű választ igénylő feladatok a részletes követelmények valamennyi témaköréből adhatók.

A számítást, bizonylatkitöltést, könyvviteli tételszerkesztést igénylő feladatok a részletes követelmények témaköreiben megjelölt egyszerű, 1-2 lépéssel megoldható feladatok.

Témakörök a számítást igénylő feladatokra:

- A vásárolt készletek - különösen a készletcsökkenések és a zárókészlet értékének meghatározása, a fizetendő és levonható forgalmi adó adatok ismeretében a költségvetéssel elszámolandó adó összegének meghatározása a munkamegosztás különböző lépcsőin, likviditási mutatók számítása
- Az emberi erőforrások - nettó kifizetendő összeg, bérjárulékok kiszámítása, a személyi jövedelemadó összegének, az előleg és az adó különbségének meghatározása
- Befektetett eszközök - bekerülési érték meghatározása, terv szerinti értékcsökkenés összege, tárgyi eszközök mérlegértéke, jövő és jelenérték számítások
- Tevékenységek költségei - költségnemek elszámolása, saját termelésű készletek állományváltozásának meghatározása, eredményszámítás
- Az erőforrások és befejezett tevékenységek adatainak statisztikai feldolgozása - teljes témakör a részletes követelmények szerint

Témakörök a bizonylatkitöltést igénylő feladatokra:

- Pénzügyi műveletek - pénztári bizonylatok, készpénzforgalom és számlapénzforgalom bizonylatai, számla
- A vásárolt készletek - készletváltózási bizonylatai
- Az emberi erőforrások - bérszámfejtés bizonylatai

Témakörök a tételszerkesztést igénylő feladatokra:

- A vásárolt készletek - készletváltózási beszerzési áron értékelve, szállítói tartozás kiegyenlítése
- Az emberi erőforrások - bérfelosztás, bérjárulékok, levonások, bérfizetés
- Befektetett eszközök - beruházás saját pénzeszköz és idegen kivitelező, terv szerinti értékcsökkenés
- Tevékenységek költségei - költségnevek elszámolása, saját termelésű készletek állományváltozásai, értékesítés árbevétele, fizetendő áfa
- Zárás - költség számlák, eredmény számlák, mérleg számlák zárása

Az írásbeli feladatlap értékelése

A feladatok mindegyike értékelésénél kötelező a javítási-értékelési útmutatónak való megfelelés. Az eltérés lehetőségeit a konkrét feladatlapok javítási-értékelési útmutatói jelzik. A javítási-értékelési útmutatóban szereplő pontszám tovább nem bontható.

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsgarész a tételsorból húzott egy tétel kifejtéséből áll. A vizsgázó a választott szemléltető - illusztráló forrásanyagot felhasználja a témakör ismertetéséhez.

A tételsor legalább 21 tételből áll.

A tematikus tételek feleleteinél felhasználhatók - a vizsga előtt jegyzékben meghatározott - következő szemléltető-illusztráló anyagok:

- Statisztikai táblák, grafikonok
- Marketing házi dolgozat, ha a tanulmányi idő alatt készült ilyen
- Marketing kommunikáció eszközei
- Gazdasági sajtóból cikkek, leírások - esetleg a felkészülés során megismertek is
- Törvények - kizárólag illusztrálásra
- Pénzügyi befektetési tájékoztatók
- Bankszámlaszerződés minták
- Csekk-, váltó-, részvény-, kötvényminta
- Bizonylati album
- Számvitel politika
- Számlarend

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A szóbeli témakörei

A középszintű részletes követelmények témakörei a középszinten megfogalmazott kompetenciákhoz igazodnak.

Tételtípusok

A tételek a témakörök tematikus és problémaorientált bemutatása, mely nem igényel a témaköröknél megjelöltekén kívül más tananyagrészeket.

A tételek tartalma

Legalább 2-2 tétel készül a következő témakörökből:

- Marketing és marketing gondolkodás
- A vállalkozás és az államháztartás kapcsolata
- Zárás - éves beszámoló

Legalább 3-3 tétel készül a következő témakörökből:

- Pénzügyi műveletek
- A vásárolt készletek
- Befektetett eszközök
- Az emberi erőforrás
- A tevékenység költségei és az értékesítés

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az értékelés az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik.

Szempontok, kompetenciák	Pont
Tartalom Feladat megértése, témataartás, a lényeg kiemelése Témakörben fontos tényezők feltárása, téma problémaközpontú feldolgozása	25
Felépítés Források és szemléltetés használata és értékelése Tájékozottság a napi gazdasági kérdésekről	10
Előadásmód Szaknyelv alkalmazása Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítettsége	15

Közgazdasági alapismeretek (Elméleti gazdaságtan)

Középszint				
Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga		
180 perc		15 perc		
100 pont		50 pont		
Feladatlap		Tematikus problémaközpontú bemutatás		
180 perc				
Választásos, egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	Szöveges (kifejtendő) feladatok			Számítást, ábrázolást igénylő feladatok
20 pont	40 pont			40 pont

A középszintű vizsga témakörei azonosak az emelt szintű vizsgáéval, a középszinten megfogalmazott kompetenciákkal. A két szint közötti különbség a feladatok jellegében és a teljesítmény értékelésében realizálódik.

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsga az általános és részletes követelményekre épülő központi írásbeli feladatsor megoldását jelenti. A központi írásbeli feladatlapnak tartalmaznia kell a feladatok megoldásához szükséges szöveges és képi anyagokat.

Az írásbeli feladatok megoldásánál használható eszközök, amelyeket a vizsgázók hoznak magukkal: nem programozható számológép; körző; vonalzó.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Tartalmi szerkezet

Az írásbeli feladatsorban azonos arányban jelennek meg a makroökonómia és a mikroökonómia ismeretek.

Az írásbeli feladatlap összetett, amelyben a közgazdasági alapfogalmak, alapelvek és törvények ismereteit ellenőrző kérdések és a választásos vagy rövid választ igénylő feladatok mellett, a jelenségek és összefüggések felismerését, ill. a tanult módszerek alkalmazását igénylő számítási és grafikus feladatok fordulnak elő. A különböző kérdéstípusok összességében lefedik a követelményrendszer valamennyi témakörét.

Lehetséges feladattípusok
1. Fogalmak felismerése, magyarázata
2. Ok-okozati összefüggések, eltérések, azonosságok
3. Célok és következmények megkülönböztetése

4. Egyszerű ábra, séma, táblázat készítése
5. Példa alkalmazása
6. Eredmények értelmezése
7. Hiányzó elemek, kapcsolatok kiegészítése

Az írásbeli feladatlap értékelése

A dolgozatok javítása a központi javítási útmutató alapján történik. A javítási útmutató tartalmazza a feladatok részletes megoldását, valamint az egyes megoldási lépésekre adható részpontszámokat és szempontokat ad a hiányos vagy hibás megoldások értékeléséhez. Az értékelésnél a javítási kulcsnak való megfelelés kötelező.

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga egy kihúzott tétel alapján a megadott témakör tematikus és problémaorientált bemutatása. A tétel megnevezi és részletesen felsorolja az ismertetésre kerülő tematikus egységeket, és ezekhez elemzésre alkalmas ábrát vagy forrásszemelvényt kapcsolhat.

A tételsor minimum 20 tételt tartalmaz.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

Tartalmi szerkezet

A tételek között azonos arányban jelennek meg a makroökonómia és a mikroökonómia ismeretei. A tételleket oly módon kell előírni, hogy azok a részletes követelmények valamennyi témakörét érintsék, azaz mindegyik témakörhöz legalább 1 tétel tartozzon a tételsorban.

A szóbeli témakörei

Makroökonómia és nemzetközi gazdaságtan:

- Makroökonómiai alapismeretek és összefüggések
- A makrogazdasági egyensúly
- Az állam gazdaságpolitikája
- Külgazdasági kapcsolatok és nemzetgazdasági összefüggések

Mikroökonómia:

- Mikroökonómiai alapismeretek és összefüggések
- A fogyasztói magatartás és a kereslet
- A vállalat termelői magatartása és a kínálat
- A termelési tényezők piaca
- Az externáliák és a közjavak

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az értékelés az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik

Szempontok, kompetenciák	Maximális pontszám
1. A téma problémaközpontú bemutatása: A feladat megértése, témátartás, a lényeg kiemelése, az ismeretek mélysége és komplexitása, a témakörben fontos tényezők feltárása	30
2. A felelet felépítettsége: A megközelítés sokszínűsége, forrás (szemléltető példák, ábrák) használata és értékelése	10
3. Szaknyelv alkalmazása, világosság, nyelvhelyesség,	10
Összesen:	50

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga

180 perc			20 perc
100 pont			50 pont
Feladatlap			Tematikus problémaközpontú bemutatás
180 perc			
Választásos, egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	Szöveges (kifejtendő) feladatok	Számítást, ábrázolást igénylő feladatok	
12 pont	40 pont	48 pont	

Írásbeli vizsga

Az írásbeli feladatok megoldásánál használható eszközök, amelyeket a vizsgázók hoznak magukkal: nem programozható számológép; körző; vonalzó. A központi feladatlap tartalmazza a feladatok megoldásához szükséges szöveges és képi anyagot.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Tartalmi szerkezet

Az ismeretanyag kiválasztása a részletes követelmények emelt szinten meghatározott témaköreire kapcsolódik. A feladatsor az előírt emelt szintű kompetenciákat érvényesíti.

Az írásbeli feladatokban azonos arányban jelennek meg a makroökonómia és a mikroökonómia ismeretei.

A feladatlap összetett, a benne szereplő feladat-típusoknak megfelelően tagolt.

Lehetséges feladattípusok
1. Fogalmak felismerése, magyarázata
2. Ok-okozati összefüggések, eltérések, azonosságok
3. Célok és következmények megkülönböztetése
4. Egyszerű ábra, séma, táblázat készítése
5. Példa alkalmazása
6. Eredmények értelmezése
7. Hiányzó elemek, kapcsolatok kiegészítése

Az írásbeli feladatokban azonos arányban jelennek meg a makroökonómia és a mikroökonómia ismeretek.

Az írásbeli feladatsor összetett, amelyben a közgazdasági alapelvek és törvények ismereteit ellenőrző kérdések és a választásos vagy rövid választ igénylő feladatok mellett, a jelenségek és összefüggések felismerését, ill. a tanult módszerek alkalmazását igénylő számítási és grafikus feladatok fordulnak elő. A számítást, ábrázolást igénylő feladatok a részletes követelmények témaköreinél megjelölt összetett feladatok az emelt szinten meghatározott kompetenciák szerint.

A különböző kérdéstípusok összességében lefedik a követelményrendszer valamennyi témakörét.

Az írásbeli feladatlap értékelése

A dolgozatok javítása a központi javítási-értékelési útmutató alapján történik. A javítási-értékelési útmutató tartalmazza a feladatok részletes megoldását, valamint az egyes megoldási lépésekre adható részpontoszámokat és szempontokat ad a hiányos vagy hibás megoldások értékeléséhez. Az értékelésnél a javítási kulcsnak való megfelelés kötelező.

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga egy kihúzott tétel alapján a megadott témakör tematikus és problémaorientált bemutatása. A tétel megnevezi és részletesen felsorolja az ismertetésre kerülő tematikus egységeket, és ezekhez elemzésre alkalmas ábrát vagy forrásszemelvényt kapcsolhat.

A szóbeli tételek száma minimum 20 darab.

A részletes követelményekhez igazodó segédanyagok (pl. ábrák, grafikonok), amelyeket a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosít.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

Tartalmi szerkezet

A tételek között azonos arányban jelennek meg a makroökonómia és a mikroökonómia ismeretei. A tételeket oly módon kell előírni, hogy azok a részletes követelményekben megjelenő összes témakört átfogják, és mindegyik témakörhöz kapcsolódóan legalább 1 tétel szerepeljen a tételsorban.

A szóbeli vizsga témakörei

- Termékek és jövedelmek áramlása
- A nemzetgazdasági teljesítmény mérése
- Árupiaci kereslet
- A pénzpiac
- Az árupiac és a pénzpiac kapcsolata
- A makrokinálatti függvény
- A munkanélküliség
- Az infláció
- A költségvetési politika
- A monetáris politika
- Külkereskedelem, külkereskedelmi politika
- Nyitott gazdaság egyensúlya
- Nemzetközi pénzügyi rendszer
- Nemzetközi gazdasági szervezetek
- Alapkategóriák és összefüggések
- A piaci alapfogalmak
- A fogyasztó optimális választása
- A piaci kereslet
- A termelés technikai összefüggései
- A versenyző vállalat piaci alkalmazkodása
- Az iparág kínálata rövid és hosszú távon
- A tiszta monopólium piaca
- A piacsabályozás
- A tőkepiac
- A munkapiac
- Föld és ingatlanpiac
- Pénz- és értékpapírpiac
- Az externáliák és a közjavak

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az értékelés az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik:

Szempontok, kompetenciák	pont
A feladat megértése, témátartás, a lényeg kiemelése	10
A megközelítés sokszínűsége	5
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítettsége	5
Források használata és értékelése	5
A szaknyelv alkalmazása	5
Az ismeretek mélysége és komplexitása	10
A témakörben fontos tényezők feltárása, a téma problémaközpontú bemutatása	10